

OBSAH

I.

STOLOVÁNÍ NA VELMOŽSKÉM SÍDLE PERNŠTEJNŮ V 15. A 16. STOLETÍ	9
»NEBESKÁ HOSTINA VĚČNÉ BLAŽENOSTI«	
Deskový obraz v bývalé hradní kapli	11
»MALÁ HOSTINA«	
Obraz Lucase van Valckenborcha	13
»HOSTINA V DOMĚ ŠIMONA FARIZEA«	
Obraz Cenni di Francesca	16
PODÁNÍ JÍDLA V HRADNÍ TABULNICI	18
Tabulnice	18
Tabule	19
Obestření tabulnice	19
Baldachýn	23
Prostření tabule	25
Trojí prostření tabule	26
Umyvadlo k tabuli	28
Obřady u stolu	29
Předložení pokrmu na tabuli	29
Pojídání pokrmu rukama	31
Individuální podání pokrmu na destičce a na kotouči	31
Předložení a podání nápoje k tabuli	33
Vino, předložení a podání vína	35
Výstav nádobí v tabulnici	36
INDIVIDUÁLNÍ PODÁNÍ JÍDLA V KOMNATĚ VELMOŽOVĚ	38
Tabule s kančí pečení	39
Kančí a vepřové	40
Placky	41

Chleby	42
Lámání placek, chleba	45
Kvas	45
Kvasnicové pivo.....	46
Stolní konvice na pivo	47
Pivní džbán.....	47
Máz, holba, žejdlík, korbel.....	48
»NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE«	
Deskový obraz v komnatě velmožově	51
PODÁNÍ JÍDLA VE FRAUCIMORU	53
Fraucimor.....	53
Postní stůl fraucimoru s podáním chleba a oleje.....	53
Postní olej.....	55
Sůl.....	55
Prostření postního stolu	56
Postní ryba	56
Postní stůl fraucimoru s podáním sýru	57
Selské kyselé sýry.....	58
Klášterní bochníkové sýry	59
Předložení sýru v plachetce	60
PODÁNÍ JÍDLA DĚVEČKÁM FRAUCIMORU	61
Předložení zápary	61
Předložení omáčky	63
PODÁNÍ JÍDLA HRADNÍ ČELEDI	65
Podání jídla mužské čeládce u stolu	66
Kaše.....	67
Podání jídla ženské čeládce při lavici.....	68
Luštěniny.....	69
Okřín.....	71
Podání polévky hradní čeledi	72
Pojem „mísa“ a pojem „stůl“	72
DOMÁCÍ LÁZEŇ	74
Příprava lázně	75
Archaické nádoby	76
Plané a šlechtěné ovoce a lesní plody	77
HRADNÍ KAPLE	78
Žehnání chleba a vína	78
»SVATÉ PŘÍBUZENSTVO JEŽÍŠOVO«	
Reliéfní obraz v bývalé hradní kapli	81

RENEŠANČNÍ HODOVÝ BANKET	86
Hodový banket	86
Hody v temporálu	86
Hody v sanktorálu	87
Hody iniciační	87
Triclinium	88
Tabule vystrojená květy	92
Předložení pokrmů v párových mísách	92
Insignie stolního kráječe	93
Cadenas	95
Pojem talíř	96
Předložní talíř	96
Hluboký talíř	97
Benátské číše a nálevní konvice	98
Slánky v soupravách nádobí	99
Šály	99
Elevace pokrmu	101
Podstol	103
Tondo, tondino, tondinetto	103
TRUŇKY	105
Formy truňků	105
Vítací tabule	107
Sedlová stolice	108

II.

STOLOVÁNÍ NA HRABĚCÍM SÍDLE MITTROWSKÝCH Z NEMYŠLE V 19. A 20. STOLETÍ	111
PODÁNÍ JÍDLA V APPARTEMENTU – SERVICE À LA CAMERA	112
Malá snídaně v apartementu	112
Malá snídaně pro dva	116
Velká snídaně v apartementu	116
Podání jídla v apartementu	120
Podání postního jídla v apartementu	120
Podání humra	121
Konzolové pulty	122
Podání kolace v apartementu	122
Postní kolace s hroznovým vínem	124
Malá postní kolace	124
Oratorium v dámském apartementu	126
PÁNSKÝ SALON	128
Malý pánský salon v apartementu	128
Pánský přijímací salon	128
Kávový a kuřácký salon při společenském sále	128
Podání kávy v pánském salonku v apartementu	129
Podání digestivu v pánském salonku v apartementu	130
Kuřácká výbava v pánském salonku v apartementu	132
DÁMSKÝ SALON	134
Podání čaje	134
Čajové pečivo, moučník	137
Máslo	140
Přepuštěné máslo	140
Podání másla	141
BANKETY	144
Hodové bankety	144
Protokolární bankety	144
Místo pro oficiální banket	145
Velké dînerové menu	145
Etiketa dîneru	146
Nástolník – plat de ménage, platménagement	147
Banketní výbava	150
Francouzský servis	150
Prostřená tabule	154
Jídelní buffetový pult	156

Podání nápojů	158
Nápojový buffetový pult	161
Podání aperitivu při protokolárním banketu.....	162
Nástolec – sùrtout-de-table	163

TABULE NA PODÍVANOU 165

Mensa secunda	170
Zahrada Čtyř živlů.....	172

ZÁMECKÝ PERSONÁL NA HRABĚCÍM SÍDLĚ 178

Služební kolace	178
Podání jídel služebným osobám dětského apartementu.....	180
Malá kolace v pokojíku dětské komorné	183

**»PRAVDIVÝ PŘÍBĚH O MARNIVÉ A ZPUPNÉ
PANSKÉ DĚVEČCE NA PERNŠTEJNĚ«**

Obraz v někdejší hradní prádelní komoře.....	185
--	-----

**KUCHAŘSKÁ KNIHA POLIXENY Z LOBKOVIC ROZENÉ Z PERNŠTEJNA,
Z KONCE VĚKU 16.**

Přepis textu publikovaného Čeňkem Zíbrtem	189
---	-----

SUMMARY	199
---------------	-----

SEZNAM LITERATURY	213
-------------------------	-----